Licencja CC: Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-SA 4.0)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ „Rodzic w Internecie"

Grupa docelowa uczestników

Rodzice i/lub opiekunowie dzieci chcący przygotować się do roli przewodnika dziecka w zakresie bezpiecznego i świadomego (mądrego) korzystania z zasobów sieci Internet.

Liczebność grupy szkoleniowej

8-15 osób.

Narzędzia i materiały dydaktyczne wykorzystane w czasie zajęć.

- Tablica interaktywna.
- Komputer
- Internet
- Przeglądarka internetowa
- Program Notatnik
- Pakiet biurowy Microsoft Office lub Open Office

Cel ogólny:

- Znajomość najważniejszych pojęć i definicji związanych z kwestiami bezpieczeństwa w sieci, zasobami cyfrowymi.
- Znajomość najważniejszych narzędzi do ochrony dziecka w sieci (w tym przeglądarki internetowe, system klasyfikacji treści PEGI, systemy kontroli rodzicielskiej).
- Znajomość zagadnień prawnych związanych z wykorzystaniem treści dostępnych w sieci oraz korzystaniem z portali społecznościowych.

Cele szczegółowe oraz nabyte kompetencje cyfrowe

- Umiejętność wyszukiwania wartościowych treści dla dzieci oraz oceniać wiarygodności źródeł informacji.
- Umiejętność rozpoznawania treści szkodliwych i niebezpiecznych dla dzieci i młodzieży, wraz z rozpoznawaniem oznaczeń dozwolonego wieku i rodzaju treści dla stron internetowych, gier i aplikacji.
- Umiejętność rozróżniania legalnych i nielegalnych źródła treści (filmy, muzyka, gry).
- Umiejętność bezpiecznego korzystania ze smartfona.

- Umiejętność nadzorowania aktywności dziecka w Internecie.
- Umiejętność reagowania na zagrożenia w sieci.
- Umiejętność korzystania z serwisów społecznościowych.
- Umiejętność korzystania z usług publicznych w tym: konta ePuap, uzyskanie Karty Dużej Rodziny.

Metody i formy pracy:

10. Metody podające:
    a. Prezentacja (teoria) – przekaz wiedzy przez trenera prowadzącego, prowadzona przy użyciu sprzętu i pomocy wizualnych ilustrujących i wzmacniających informację.
11. Metody praktyczne:
    a. Pokaz z objaśnieniem – nauczanie praktyczne, polegająca na demonstracji czynności, ich kolejności i prawidłowości wykonania przez trenera. Towarzyszący pokazowi komentarz trenera ma charakter objaśnienia (wyjaśnienia). Wynika z tego, że objaśnienie wskazuje na „sens" i „znaczenie", wyjaśnia pewne relacje i związki, ukazuje strukturę.
    b. Ćwiczenia praktyczne – umożliwiające kształtowanie umiejętności zastosowania przyswojonej wiedzy w praktyce; realizacja ćwiczenia przez uczestników pod okiem trenera.
12. Metody problemowe:
    a. Aktywizujące – symulacje pracy narzędzie wykorzystywanych w procesie samokształcenia kompetencji cyfrowych do wykonania przez uczestników szkoleń wraz z komentarzem zwrotnym (praktyka).

Przeprowadzenie wstępnego testu kompetencji cyfrowych uczestników szkolenia – 10-15 minut.

Wykładowca w formie prezentacji wprowadza w podstawowe zagadnienia związane z obowiązkami rodzica / opiekuna prawnego mającymi na celu ochronę dziecka korzystającego z Internetu i / lub serwisów społecznościowych przed treściami szkodliwymi: identyfikacja szkodliwych treści (pornografia, okrucieństwo, przemoc, zachowania autodestrukcyjne, treści dyskryminacyjne), wpływ ww. na dzieci, skala zjawiska. Zasady ochrony dzieci – dobre praktyki.

Kategoria	Zagadnienie
	1. Umiejętność nadzorowania aktywności dziecka w sieci. 2. Rozpoznawanie treści szkodliwych i niebezpiecznych dla dzieci i młodzieży oraz sposoby reagowania na nie, w tym znajomość oznaczeń wieku i treści w odniesieniu do stron internetowych, gier i aplikacji (w tym system PEGI).
Ćwiczenie przekrojowe	Uczestnicy szkolenia otrzymają dostęp do komputera podłączonego do sieci Internet. Ich zadaniem będzie wyszukanie odpowiedzi na następujące pytania: 1. Jakie oprogramowanie można wykorzystać w ochronie rodzicielskiej. 2. Jak ustawić poziom prywatności w wyszukiwarce internetowej np. Google oraz w przeglądarce internetowej. 3. Jakie są warunki i ograniczenia korzystania z portali społecznościowych na przykładzie: Facebook, Instagram. 4. Czy istnieją bezpieczne wyszukiwarki dla dzieci. 5. Co to jest i jak działa system klasyfikacji PEGI. Każdy z uczestników szkolenia zostanie poproszony o samodzielne wyszukanie odpowiedzi na zadane pytania. W drugiej części ćwiczenia Trener przeprowadzi panel dyskusyjny w trakcie, którego omówione zostaną wyniki wyszukiwania. Rolą trenera będzie skorygować błędne wyniki. Może w ten sposób odnieść się do weryfikacji wiarygodności informacji wyszukiwanych w sieci.

Sposoby realizacji zadań:

13. Przywitanie i przedstawienie tematyki zajęć: 5 minut.
14. Prezentacja oraz pokaz z objaśnieniem – prowadzone przez trenera: 40 minut.
15. Ćwiczenia praktyczne pod nadzorem trenera: 45 min
16. Pytania i odpowiedzi – podsumowanie: 5-10 minut.

Wykładowca zaprezentuje konkretne rozwiązania pozwalające na ustawienie kontroli rodzicielskiej na komputerze oraz smartfonie. Dla pracy z komputerem wykładowca przedstawi konfigurację dla systemów Windows 10 oraz Windows 7. Zaprezentuje zasadę działania blokady rodzicielskiej przy próbie otwarcia treści niedozwolonej np. strony z pornografią.

Kategoria	Zagadnienie
	1. Korzystanie z narzędzi kontroli rodzicielskiej na komputerach i urządzeniach mobilnych. 2. Umiejętność odróżnienia źródeł treści legalnych od nielegalnych (film, muzyka, książki etc.) streaming, VOD, itp., pobieranie plików, aplikacje.
Ćwiczenie przekrojowe	W ramach realizacji tego ćwiczenia uczestnicy skonfigurują blokadę rodzicielską na komputerach, przy których pracują w trakcie szkolenia oraz na własnych telefonach. W przypadku konfiguracji na telefonach, możliwe jest podzielenie uczestników na grupy w przypadku braku wystarczającej liczby smartfonów. Po wprowadzeniu blokady, uczestnicy spróbują sami uzyskać dostęp do treści niedozwolonych i zweryfikują prawidłowe działanie blokady niezależnie na komputerach PC oraz smartfonach. W drugiej części ćwiczenia wykładowca poprosi uczestników o wyszukani i pobranie na lokalny komputer dowolnej piosenki. Zadanie przeprowadzone zostanie w 4 osobowych grupach a każda z grup będzie miała za zadanie wyszukać i porać swój ulubiony przebój muzyczny. Na tej podstawie zostaną omówione różnice pomiędzy legalnymi i nielegalnymi źródłami, zagadnienia licencji oraz domeny publicznej. Wykładowca zaprezentuje legalne źródła kultury i edukacji takie jak: Polona, Legalna kultura, E-Podręczniki. Następnie uczestnicy będą mogli na wybranych smartfonach zainstalować aplikację Spotify pozwalającą na legalne i darmowe słuchanie muzyki na urządzeniach mobilnych.

Sposoby realizacji zadań:

1. Przywitanie i przedstawienie tematyki zajęć: 5 minut.
2. Prezentacja oraz pokaz z objaśnieniem – prowadzone przez trenera: 40 minut.
3. Ćwiczenia praktyczne pod nadzorem trenera: 2 x 45 min
4. Pytania i odpowiedzi – podsumowanie: 5-10 minut.

Wykładowca zaprezentuje istniejące w sieci Internet biblioteki materiałów cyfrowych oraz katalogi gier przeznaczone do pracy z dzieckiem. Zaprezentowane zostaną zasoby portali e-

podręczniki, Scholaris, Wikipedii, Muzeum Narodowego, Khan Academy, Code.org itp.

Kategoria	Zagadnienie
	1. Korzystanie z bibliotek, muzeów i archiwów cyfrowych. 2. Wyszukiwanie wartościowych treści dla dzieci i rodziców wraz z oceną wiarygodności źródeł informacji: a. związanych z rozwojem zainteresowań, b. treści edukacyjne, c. zasoby kultury, d. gry komputerowe i gry online, e. strony instytucji publicznych, f. związanych ze zdrowiem, w tym na portalach, gdzie informacjami dzielą się inni użytkownicy. 3. Nauka samodzielna i wspólna z dzieckiem z wykorzystaniem cyfrowych zasobów kultury i archiwów oraz źródeł internetowych (np. Wikipedia, TED, Khan Academy, Ninateka, POLONA).
• Ćwiczenie przekrojowe	Zadaniem uczestników będzie: 3. Wyszukać wirtualną wycieczkę po morskim oku w portalu epodreczniki.pl 4. Wyszukać odcinek polskiej kroniki filmowej z roku 1994 w portalu ninateka.pl W następnym kroku zadaniem uczestników będzie uruchomienie portalu www.matzoo.pl oraz zapoznanie się z dostępnymi w portalu grami matematycznymi dla dzieci w wybranym wieku.

Sposoby realizacji zadań:

1. Przywitanie i przedstawienie tematyki zajęć: 5 minut.
2. Prezentacja oraz pokaz z objaśnieniem – prowadzone przez trenera: 40 minut.
3. Ćwiczenia praktyczne pod nadzorem trenera: 45 min
4. Pytania i odpowiedzi – podsumowanie: 5-10 minut.

Wykładowca zaprezentuje zagrożenia występujące w sieci ze szczególnym uwzględnieniem: cyberprzemocy, sekstingu, trolingu, hejtu jak również kradzieży tożsamości.

Zostaną również przedstawione różne sposoby reagowania na zagrożenia, także te formalno-prawne jak kontakt z odpowiednią infolinią czy zawiadomienie policji.

Kategoria	Zagadnienie
	1. Umiejętność nadzorowania aktywności dziecka w sieci. 2. Rozpoznawanie treści szkodliwych i niebezpiecznych dla dzieci i młodzieży oraz sposoby reagowania na nie, w tym znajomość oznaczeń wieku i treści w odniesieniu do stron internetowych, gier i aplikacji (w tym system PEGI). 3. Uświadomienie dziecku sposobu i konsekwencji działania transakcji w Internecie (zakupy, sprzedaż, zawieranie umów, płatności elektroniczne) oraz płatności wewnątrz aplikacji mobilnych. Odpowiedzialność prawna rodziców za postępowanie dziecka w Internecie, prawa i obowiązki wynikające z regulaminów wybranych serwisów internetowych. 4. Wiedza na temat ogólnych zasad bezpieczeństwa, których powinno przestrzegać dziecko w Internecie, w tym: a. sposoby reagowania na zagrożenia w sieci (hate, trolling, kradzież treści) i znajomość instytucji świadczących pomoc w tym zakresie (np. telefon dla rodziców 800 100 100), b. tworzenie bezpiecznych haseł, logowanie się przez sprawdzone sieci WiFi etc., c. bezpieczne zarządzanie prywatnością w sieci, w tym publikowanie d. różnych treści przez rodziców i dzieci, dbałość o wizerunek dziecka w Internecie. 5. Symptomy nadużywania Internetu przez dziecko i reakcja na nie. 6. Ochrona komputera i innych urządzeń przed złośliwym oprogramowaniem. 7. Zmienianie ustawień dowolnego oprogramowania. 8. Korzystanie z procesorów tekstu.
Ćwiczenie przekrojowe	W ramach realizacji ćwiczenia uczestnicy szkolenia obejrzą film z kampanii „Bezpiecznie Tu i Tam". Film posłuży do prezentacji transakcji online jakie mogą zawierać młodzi internauci w sieci. W następnym kroku uczestnicy szkolenia zostaną poproszeni, aby podnieść rękę w odpowiedzi na pytania: Czy w hasłach jakie używać znajdują się małe i duże litery oraz znaki specjalne. Czy twoje hasła są oparte na bazie imienia dziecka, żony/męża, dat urodzenia. Pozwoli to na przeprowadzenie dyskusji o bezpieczeństwie danych i transakcji w sieci.

	W drugiej części szkolenia każdy z uczestników zostanie poproszony o przygotowanie w dowolnym edytorze tekstu krótkiej propozycji zawierającej: 1. Przykład bezpiecznego hasła 2. Pięciu zagrożeń jakie czekają na dzieci i Internecie. W następnym kroku trener, przeprowadzi dyskusję panelową na bazie wypisanych przez uczestników zagrożeń, wybierając te, które pojawią się najczęściej. W trakcie kolejnego ćwiczenia uczestnicy będą pracowali w grupach 3-4 osobowych. Każda grupa dostanie temat do przygotowania i zaprezentowania innym grupom. Będą mogli samodzielnie poszukiwać informacji w sieci. Tematy związane będą z ochroną i bezpieczeństwem: Symptomy nadużywania Internetu przez dziecko i reakcja na nie. a. bezpieczne zarzadzanie prywatnością w sieci, w tym publikowanie rożnych treści przez rodziców i dzieci, dbałość o wizerunek dziecka w Internecie b. ochrona komputera i innych urządzeń przed złośliwym oprogramowaniem, w tym konfigurowanie systemów antywirusowych i antyspamowych;

Sposoby realizacji zadań:

1. Przywitanie i przedstawienie tematyki zajęć: 5 minut.
2. Prezentacja oraz pokaz z objaśnieniem – prowadzone przez trenera: 40 minut.
3. Ćwiczenia praktyczne pod nadzorem trenera: 2 x 45 min
4. Pytania i odpowiedzi – podsumowanie: 5-10 minut.

Prowadzący wprowadzi uczestników w zagadnienia związane z zamieszczaniem treści w Internecie, w tym w szczególności w sieciach społecznościowych, wprowadzone zostaną prawne zagadnienia związane z ochroną wizerunku, zasadami publikowania zdjęć osób prywatnych oraz publicznych. Przeanalizowane zostanie także to, co dzieje się z prawami do ochrony wizerunku oraz własnością zdjęć, które zamieszczone zostaną na portalu społecznościowym lub w mediach społecznościowych.

Kategoria	Zagadnienie
	1. Prawo autorskie w zakresie istotnym dla rodziców i dzieci. 2. Korzystanie z banków zdjęć / klipów /dźwięków. Rodzaje licencji, warunki użytkowania. 3. Korzystanie z serwisów społecznościowych przez dzieci i

	rodziców, w tym prowadzenie profilu na Facebooku, YouTube, Twitterze, Instagramie i in. (wiedza o ograniczeniach wiekowych na poszczególnych portalach)
Ćwiczenie przekrojowe	W ramach realizacji ćwiczenia każdy z uczestników zostanie poproszony o stworzenie profilu w serwisie Facebook. Następnie wybrane osoby stworzą zamknięte grupy i zaproszą do nich kilka wybranych osób z całej grupy. Pozostałe osoby zostaną poproszone o próbę wejścia do grupy i przejrzenia zdjęć i informacji publikowanych w ramach grupy. Uczestnicy zostaną podzieleni na grupy, w ramach których będą mieli za zadanie dodanie do zamkniętych grup stworzonych wcześniej filmów umieszczonych wcześniej w portalu YouTube. W tym celu każda z grup założy jedno konto w serwisie YouTube oraz nagra przy pomocy telefonu, krótki film prezentujący pogodę w danym dniu. Filmy te przy pomocy kabla usb zostaną umieszczone na dysku lokalnego komputera a następnie wgrane na konto YouTube i udostępnione wewnątrz zamkniętych grup w portalu Facebook. Wykładowca na tej podstawie omówi typy licencji jakim podlegają materiały publikowane w portalu YouTube i umieszczane na stronach Facebook.

Sposoby realizacji zadań:

1. Przywitanie i przedstawienie tematyki zajęć: 5 minut.
2. Prezentacja oraz pokaz z objaśnieniem – prowadzone przez trenera: 40 minut.
3. Ćwiczenia praktyczne pod nadzorem trenera: 2 x 45 min
4. Pytania i odpowiedzi – podsumowanie: 5-10 minut.

Prowadzący omówi czym jest ePUAP oraz profil zaufany. Zademonstruje katalog usług możliwych do załatwienia poprzez ePUAP.

Kategoria	Zagadnienie
	1. Założenie konta w ePUAP i profilu zaufanego. 2. Wykorzystanie profilu zaufanego. 3. Uzyskanie Karty Dużej Rodziny.
Ćwiczenie przekrojowe	W ramach realizacji ćwiczenia każdy z uczestników zostanie poproszony o stworzenie profilu w portalu http://epuap.gov.pl/. Każdy z uczestników przygotuje wniosek o weryfikację profilu

	zaufanego. Uczestnicy zostaną poproszeni o wyszukanie informacji na temat karty Dużej Rodziny oraz sposobu wystąpienia o taką kartę poprzez sieć. Po wyszukaniu odpowiedniego formularza na stronie MRPIPS uczestnicy wypełnią wniosek.

Sposoby realizacji zadań:

1. Przywitanie i przedstawienie tematyki zajęć: 5 minut.
2. Prezentacja oraz pokaz z objaśnieniem – prowadzone przez trenera: 40 minut.
3. Ćwiczenia praktyczne pod nadzorem trenera: 45 min
4. Pytania i odpowiedzi – podsumowanie: 5-10 minut.

Przeprowadzenie końcowego testu kompetencji cyfrowych uczestników szkolenia oraz ankiety ewaluacyjnej – 10-15 minut.